

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจของประชาชนที่มีเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตาม บทบาทหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้าน ในเขตเทศบาลตำบลแกดำ อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม ผู้วิจัยได้กำหนดระเบียบ วิธีวิจัยตามขั้นตอน ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ได้แก่ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเทศบาลตำบลแกดำ อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 4,216 คน (ฝ่ายทะเบียนอำเภอแกดำ. 2551 : 12-60)
2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเทศบาลตำบลแกดำ อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 366 ได้มาจากการหาขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ ยามาเน (Yamane. 1973 : 727)

$$\text{สูตร } n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

เมื่อ N แทน ขนาดของประชากรทั้งหมด
n แทน ขนาดของตัวอย่างที่ควรสุ่ม
e แทน ความคลาดเคลื่อนกำหนด เท่ากับ 0.05

$$\begin{aligned} \text{แทนค่า } n &= \frac{4,216}{1 + (4,216 \times 0.05^2)} \\ &= 365.97 \end{aligned}$$

ผู้วิจัยได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างเป็นจำนวนเต็มและได้จำนวนประชาชนเป็น 366 คน

3. การสุ่มกลุ่มตัวอย่าง ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling)

ขั้นตอนที่ 1 ผู้วิจัยได้แบ่งจำนวนขนาดกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้ 366 คน ออกเป็น 10 กลุ่มโดยแบ่งตามสัดส่วนของประชากร ในแต่ละชุมชน แล้วคิดเป็นสัดส่วนกลุ่มตัวอย่าง ตามตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1 จำนวนกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น จำแนกตามชุมชน

ที่	ชุมชน	หมู่ที่	จำนวนประชากร (คน)	กลุ่มตัวอย่าง (คน)
1	แกดำ	1	618	54
2	ไผ่คำ	2	424	37
3	ขามหวาน	3	469	41
4	หัวขัว	4	603	52
5	โนนสีดา	5	386	33
6	โพธิ์ศรี	6	460	40
7	หมากคำ	7	337	29
8	บอน	13	243	21
9	แกดำกลาง	15	300	26
10	หนองโพด	16	376	33
รวม			4,216	366

ตัวอย่างการคำนวณกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น

$$\text{ชุมชนแกลดำ} \frac{366 \times 618}{4,216} = 54$$

ขั้นตอนที่ 2 ผู้วิจัยได้ทำการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple random sampling) หลังจากได้สัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างจากจำนวนประชากรของแต่ละชุมชนในเขตเทศบาลตำบลแกลดำแล้ว ได้สุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบง่ายจากจำนวนประชากรกลุ่มตัวอย่าง ในเขตเทศบาลตำบลแกลดำ อำเภอแกลดำ จังหวัดมหาสารคาม ตามสัดส่วนของประชาชน แต่ละชุมชน แล้วใช้วิธีการจับฉลาก โดยเขียนชื่อประชาชนแต่ละชุมชน ลงในแผ่นกระดาษ ใช้ 1 แผ่น ต่อ 1 ชื่อประชาชนลงในกล่อง เขย่าให้คลุกกันไว้ แล้วจึงหยิบออกมาทีละแผ่น เมื่อจับได้ชื่อใดก็เขียนไว้แล้วนำกลับเข้าไปในกล่อง เพื่อให้แต่ละชื่อมีโอกาสถูกเลือกเท่า ๆ กันถ้าจับได้รายชื่อเดิมให้จับใหม่ เมื่อครบตามจำนวนในหนึ่งชุมชนแล้ว ก็จะทำการจับสลากของแต่ละชุมชนไปเรื่อย ๆ จนกว่าจะครบ 10 ชุมชน จะได้กลุ่มตัวอย่าง 366 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจของประชาชนเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้าน ในเขตเทศบาลตำบลแกลดำ อำเภอแกลดำ จังหวัดมหาสารคาม ที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นโดยการปรับปรุงจาก วิจารณ์ชัยกร (2547 : 82 – 85) และนาถิณี ปทุมชาติพัฒน์ (2548 : 86-90) แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับสถานภาพของประชาชนผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบสำรวจรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามระดับความพึงพอใจของประชาชนเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้าน ในเขตเทศบาลตำบลแกลดำ อำเภอแกลดำ จังหวัดมหาสารคาม ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่าของลิเคิร์ท 5 ระดับ ประกอบด้วย ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด จำนวน 38 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้าน ในเขตเทศบาลตำบลแกลดำ อำเภอแกลดำ จังหวัดมหาสารคาม

2. ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

ในการสร้างเครื่องมือ ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

2.1 ศึกษารายละเอียดโครงสร้างเนื้อหา และวิธีการสร้างแบบสอบถามจากเอกสารตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบทบาทหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช 2457

2.2 สร้างแบบสอบถาม แบบตรวจสอบรายการเพื่อสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม และแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่าตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert) จำนวน 4 ด้าน ได้แก่

2.2.1 ด้านการปกครองและการรักษาความสงบเรียบร้อย

2.2.2 ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจและการพัฒนาสังคม

2.2.3 ด้านการอำนวยความสะดวกธรรมให้กับประชาชน

2.2.4 ด้านการให้บริการ

3. การหาคุณภาพของแบบสอบถามคุณภาพของเครื่องมือ

3.1 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่อกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อพิจารณาปรับปรุงแก้ไข

3.2 นำแบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขจากกรรมการที่ปรึกษาแล้วไปเสนอผู้เชี่ยวชาญตรวจพิจารณาให้ข้อเสนอแนะ ดังนี้

3.2.1 นายพิเชษฐ อรรถพร วุฒิศึกษา รป.ม. (นโยบายสาธารณะ) ตำแหน่งปลัดอำเภอแกลง อำเภอแกลง จังหวัดมหาสารคามเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา

3.2.2 นายสิทธิชัย อุทยานิช วุฒิศึกษา กศ.ม.(บริหารการศึกษา) ตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียน สถานที่ทำงาน โรงเรียนบ้านหนองเจริญ อำเภอแกลง จังหวัดมหาสารคาม เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาในการวิจัย

3.2.3 นางสาวนิตยา บรรเทา วุฒิศึกษา วท.ม. (สถิติประยุกต์) ตำแหน่งอาจารย์คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการวิเคราะห์สถิติ

3.3 ปรับปรุงแก้ไขตามที่ยุทธคุณวุฒิเสนอแนะแล้วนำไปเสนอต่อคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อขอความเห็นชอบ

3.4 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างของการวิจัยในครั้งนี้ ได้เลือกเอาประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหนองกง อำเภอกำแพง จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 40 คน

3.5 นำข้อมูลที่ได้จากการทดลองใช้มาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ ด้วยค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.97

3.6 เมื่อได้แบบสอบถามที่มีค่าตามเกณฑ์แล้ว ตรวจสอบความถูกต้อง แล้วนำแบบสอบถามไปเก็บรวบรวมข้อมูลให้แล้วเสร็จสมบูรณ์เตรียมในการวิเคราะห์ข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. ขอนหนังสือรับรองจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคามถึงนายอำเภอกำแพง จังหวัดมหาสารคาม เพื่อประสานการเก็บข้อมูลกับประชาชนในเขตเทศบาลตำบลกำแพง อำเภอกำแพง จังหวัดมหาสารคาม

2. ผู้วิจัยทำการอธิบายทำความเข้าใจในการเก็บรวบรวมข้อมูลให้ผู้ช่วยในการวิจัยจำนวน 3 คน คือ นางสะอาด อนุอัน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน นางหนูทอง อนุอัน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน และ นายไสว พิศพิชัย ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน

3. นำหนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามไปยัง กำนัน ผู้ใหญ่บ้านในเขตเทศบาลตำบลกำแพง อำเภอกำแพง จังหวัดมหาสารคาม

4. ผู้วิจัยใช้วิธีการเดินทางไปพบกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ในแต่ละหมู่บ้านในเขตเทศบาลตำบลกำแพง อำเภอกำแพง จังหวัดมหาสารคาม เพื่อชี้แจง และการแจกแบบสอบถามพร้อมเก็บแบบสอบถามคืนด้วย

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ในการประมวลผลและวิเคราะห์ โดยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ และความถูกต้องของแบบสอบถามที่ได้รับคืนทั้งหมด
2. นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์ลงรหัสตามแบบการลงรหัส (Coding form)

3. นำแบบสอบถามที่ลงรหัสแล้วให้คะแนนแต่ละข้อ โดยกำหนดไว้ 5 ระดับตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert) ดังนี้ (รังสรรค์ ลิงเทศ. 2551 : 186)

ระดับความพึงพอใจมากที่สุด	กำหนดให้ 5 คะแนน
ระดับความพึงพอใจมาก	กำหนดให้ 4 คะแนน
ระดับความพึงพอใจปานกลาง	กำหนดให้ 3 คะแนน
ระดับความพึงพอใจน้อย	กำหนดให้ 2 คะแนน
ระดับความพึงพอใจน้อยที่สุด	กำหนดให้ 1 คะแนน

นำแบบสอบถามที่ลงรหัสเรียบร้อยแล้วไปประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ เพื่อหาค่าเฉลี่ย ของคะแนน แล้วนำมาแปลความหมายตามเกณฑ์การแปลค่าเฉลี่ย ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.21 – 5.00 หมายความว่า มีระดับความพึงพอใจต่อการปฏิบัติงานมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.41 – 4.20 หมายความว่า มีระดับความพึงพอใจต่อการปฏิบัติงานมาก

ค่าเฉลี่ย 2.61 – 3.40 หมายความว่า มีระดับความพึงพอใจต่อการปฏิบัติงานปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.81 – 2.60 หมายความว่า มีระดับความพึงพอใจต่อการปฏิบัติงานน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.80 หมายความว่า มีระดับความพึงพอใจต่อการปฏิบัติงานน้อยที่สุด

4. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความพึงพอใจของประชาชนต่อการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้าน ในเขตเทศบาลตำบลแกดำ อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม ผู้วิจัยจะนำมาวิเคราะห์เนื้อหาเรียงลำดับความถี่ในแต่ละประเด็นแล้วนำมาสรุป ในเชิงพรรณนา

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำหลักสถิติมาใช้ในการวิเคราะห์จากแบบสอบถามประกอบด้วย

1. การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ ได้แก่ การแจกแจงความถี่ และร้อยละ

2. การวัดระดับความพึงพอใจของประชาชนต่อการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้าน ในเขตเทศบาลตำบลแกดำ อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3. การทดสอบสมมติฐานเปรียบเทียบความพึงพอใจของประชาชนต่อการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้าน ในเขตเทศบาลตำบลแกดำ อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม จำแนกตาม เพศ สถิติที่ใช้ ได้แก่ t -Test จำแนกอายุ และ ระดับการศึกษา สถิติที่ใช้ ได้แก่ F -Test (One - Way ANOVA)

4. เมื่อมีการทดสอบสมมติฐานแล้วแตกต่างกัน โดยรวมอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ผู้วิจัยจะทำการเปรียบเทียบรายคู่ (Post hoc test) ด้วยวิธีการของ LSD (Least Significant Difference)

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY